

ABONAMENTUL
 un an . 28 Cor.
 un jum. . 14 "
 o lună . 2-40 "
 zil de zi pentru Ro-
 mania și strălănatate pe
 an 40 franci.
 telefon pentru oraș și
 comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Deák Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Multămite publice și Loc de-
 schis costă fiecare șir 20 fil.
 Manuscripte nu sã ina-
 poiază.

Declarație.

In situația creiată de neînțelegerile regretabile, ce s'au ivit în timpul din urmă între o seamă de bărbați cu rol de conducători în viața noastră publică, amintindu-se de mai de multe ori și numele nostru în legătură cu ziarul "Tribuna", expus astăzi la atacuri zilnice, ne socotim datori a declara, în interesul adevărului și pentru justificarea noastră, următoarele:

1. Subsemnații am primit să colaborăm la ziarul "Tribuna", fiind de convingerea, că acest organ de publicitate, care prin recunoașterea unanimă a opiniei publice a fost consacrat în anul trecut de un exponent al luptelor noastre, reprezintă și propagă în cadrele principiilor fundamentale ale partidului național român credințele celei mai desăvârșite intransigente naționale. Urmând această convingere a noastră, am contribuit după puteri la opera de propagandă politică și culturală a "Tribunii", ne având alt scop, decât de-a servi binele public.

2. In fața grelelor învinuiri ce-și aruncă împrumutat astăzi o seamă dintre fruntașii noștri, subsemnații declarăm, că nu ne-am putut încredința încă de starea reală a lucrurilor, în urma căreia am fi datori să tragem vre-o consecință de ordin

personal. Dorim din inimă să se curme cât mai curînd gravele sdruncinări morale la cari se expune publicul nostru în urma bănuielilor și acuzelor fără sfârșit, să se deie lămuriri precise și dovezi din cari să se oglindească adevărul.

3. Rămânând consecvenți nouă înșine nu vom înceta a colabora și mai departe la acest ziar, pe care-l socotim un organ de propagandă și sprijinire a intereselor naționale, care după o luptă îndărătnică și-a creiat temeluri mai sigure de existență și pe care sacrificându-l ne-am lipsi înșine de-un puternic mijloc de apărare a neamului.

4. E foarte firesc, că în momentul când "Tribuna" s'ar abate dela principiile partidului național român; ori s'ar dovedi, că susținătorii ei au păcătuit împotriva neamului, urmând interesul lor particular și călcând interesul public; când am vedea o deosebire între faptele lor și îndatoririle formulate în ziarul ce conduc, ne-am retrage și-am contribui din toate puterile la distrugerea acestei gazete, care în acest caz și-ar pierde dreptul de existență.

Sibiu, 28 Februarie n.

Ioan Agârbiceanu, Octavian Goga.
 Dr. Ioan Lupaș.

O ingratitudine.

Dacă adversarii noștri nu au altă treabă decât să tot inventeze calomnii în potriua noastră, n'au decât să continue. Noi îi vom ceti înainte și ne vom face cuvenitele sancțiuni, ca din vorbăria goală să treacă odată pe tărâmul precizărilor. Iar dacă aceste precizări nu se fac, firește orice desmințire din partea noastră și orice indignare ar fi de prisos, căci sunt la mijloc simple cazuri de inconștiență, săvârșite în contra noastră, de oameni, cari nu pot și nu vor să dovedească nimic, ci se mulțumesc cu această nenorocită bucurie diabolică de a fi pus în circulație o nouă calomnie. Așa de pildă, ce rost ar mai avea să cerem o socoteală serioasă unui onorabil publicist ca dl Aurel Popovici, care la toate somațiunile în chestia lui Jeszenszky și a tradării faimoase n'a mai suflat nimic? Nu-i așa, că blajinul luptător de Turda, dl Valer Moldovan, are o opinie extra-ordinar de întemiată juridicește, când ne asigură în "Gazeta" că:

"Lumea românească nepreocupată și pătrunsă de adevăratele interese ale neamului, nici nu simte necesitatea precizării acuzelor ridicate de marele politician Aurel C. Popovici."

Cu mentalitatea asta, că prin calomnii poți ajunge un publicist de reputație și că poți la nevoie să faci ca-

FOIȚA ZIARULUI "TRIBUNA".

Din carnetul unui filolog.

De Sextil Pușcariu.

VII.

Despre neologisme.

Nu există, poate, nici o chestiune privitoare la limba noastră, care să se potrivească atât de bine a fi discutată în publicitate, ca chestiunea sau s'ar putea zice, problema neologismelor. Ea interesează de o potrivă pe filologi și pe scriitori, iar publicul mare urmărește, precum m'am putut convinge, cu mult interes discuțiile în jurul acestei chestiuni.

Problema neologismelor e departe de a fi rezolvată și cu greu se va putea găsi vreodată o formulă normativă, prin care să se stabilească în mod definitiv și clar: până la ce grad sântem îndreptățiți să primim, din limbi străine, cuvinte neologisme în graiul nostru și care-i criteriul după care putem judeca, dacă cutare vorbă străină poate primi dreptul de cetățenie la noi, sau nu.

Singurele norme ce se pot stabili imi par următoarele două:

1. Vom primi în limbă un neologism numai atunci, când el poate servi spre îmbogățirea graiului nostru, deci

2. când pentru ideea pe care voim s'o exprimăm nu avem în românește un echivalent potrivit.

Decât, oricine va recunoaște, astfel de norme nu țin de cald. Cu ele sau fără ele, — cam tot atât de înțelepți rămânem. Și iată de ce.

Bogăție e un termen relativ. Ceea ce unuia i-se pare un lux, e pentru altul o trebuință. Să nu uităm că vorbele unei limbi nu se acopere nici odată deplin cu ideea pe care o exprimă. Ele sânt ca niște forme rigide, în care avem să turnăm, după împrejurări, un conținut mai mic sau mai mare și numai rareori întocmai de aceeași mărime ca aceste forme constante. De aceea, același cuvânt une-ori ni-se pare că exprimă prea mult, alte-ori prea puțin. Dacă ar exista, într'adevăr, pentru fiecare gând al nostru câte un cuvânt, n'am ajunge nici odată în situațiunea atât de obișnuită ca să "căutăm expresia" sau să "nu mai avem cuvinte". De aceea, de multe ori având un cuvânt vechiu în limbă, când ni-se pare că nu-i destul de expresiv, nu ne vom sîi să întrebuițăm neologismul. Cu atât mai mult, că trebuința aceasta de a recurge la neologisme crește cu gradul de dezvoltare al culturai noastre, e dictată une-ori de considerații estetice sau stilistice sau de trebuința de a evita orice echivocitate.

Nu voiu cita, spre a ilustra acest lucru, decât câteva exemple:

Un țăran are voie să spună că fiul său e la școala înaltă, un om cu carte va zice universitate; țăranul nu va face deosebire între valoarea estetică a cuvintelor foale, burtă, pânțec și nu va simți că e echivoc când vorbește de dureri de inimă, între oameni culți, foale și burtă trec de vulgare,

iar învățatul s'a obicinuit să zică abdomen; un nuvelist va scrie mai bucuros băgare de seamă sau luare aminte, într'o scriere filozofică va fi însă mai potrivit cuvântul atențiune; înfrânat, cumpătat nu redă pentru orișicine întreagă ideea exprimată prin abstinent; pe accident îl putea înlocui de cele mai multe ori prin întâmplare, dar când vorbim de accidente de tren sau chiar de accidente de teren, această înlocuire nu mai e cu putință; chiar cei ce nu vor să admită în limbă pe abil, fiindcă au pe îndemânatec, se vor sîi, din considerații stilistice, că scrie picioare îndemânate.

Une-ori chiar cuvintele băstinașe au înțelesuri deosebite în diferitele provincii, așa încât neologismul devine inevitabil, spre a ocoli echivocitățile. Astfel, bunăoară, pentru necesar se zice în Muntenia de nevoie, iar în Ardeal de lipsă. Pentru Ardelean nevoie are înțelesul de "pacoste" sau chiar de "epilepsie", pentru Muntean lipsă este nemțescul "Abwesenheit" sau "Mangel", așa încât neologismul devine "necesar".

Alt caz. Poporul în Muntenia zice "nu e voie", în Ardeal nu e iertat, pentru nu-i permis. Dar expresia munteană n'ai voie o traduce Ardeleanul, pe nemțeste, "du hast keine Lust", iar cea ardeleană însemnează, în Muntenia, "es ist unverzihen". Spre a ocoli echivocitatea și a reda ideea "es ist nicht erlaubt" se poate zice pretutindeni nu e slobod. Dar chiar această expresie, mai potrivită, n'a putut deveni literară și a fost ales neologismul permis.

rieră politică, n'ai s'ajungi departe, dle Moldovan și legile, pe cari le-ai învățat sau nu, îți vor spune ele că o persistentă în această direcție și o stăruință desperată în încercarea de a aduce daune morale unor instituțiuni, ca cea atacată de d-voastră, cei din jurul „Gazetei”, se pedepsește la nevoie. Noi însă deocamdată vă urmărim, veseli, născocirile și le așezăm la locullor, cu toată obiectivitatea, dacă mai e nevoie.

Nu astea ne supără atât de mult.

Inregistrăm însă, că dvoastre, niște diletanți, cari legați cuvinte într'un amalgam de articol fără fir și în câte o pagină de ocazie asupra organizării, sunteți totdeauna lipsiți de simțul pentru valoarea și meritele unui ziar. Ne-a surprins și disgustat chiar modul incult cum o altă celebritate anonimă a tratat în „Gazeta” de mai dăunăzi rostul vechei „Tribune”.

Noi credeam, că nu va putea tăgădui nimeni, nici cel mai incult cetitor dela noi, faptul că încetata „Tribuna” din Sibiu a fost în viața noastră publică organul politic și cultural cel mai însemnat. Aproape toate înjghebările ziaristice de mai înainte suferau considerabil de limpezime și de o direcție de idei și recitind coloanele „Concordiei” astăzi — îți vine să zîmbești de concepțiile variate de limbă, de precizie și de gândire. Iar „Tribuna” a venit ca un vânt de primăvară. Dela ziarul acela din Sibiu ați învățat cu toții să vă familiarizați cu puțină orientare politică de astăzi. Din „Tribuna”, care v'a dat pe cel mai mare poet de astăzi, pe Coșbuc, ați învățat puțină limbă românească și puținul stil, în care acum încercați pe dibuite să faceți pe scriitorii politici. Ea a fost o școală și un izvor de îndemnuri curate. Ea a fost eterna creaătoare de atmosferă națională și ea

singură, prin jertfa enormă de energie și de pricepere a scriitorilor ei, a dus agitarea ideilor politice până jos, în adâncimea conștiinței poporului, pe când biata „Gazeta”, schiopăta alături, cârcotașă ca totdeauna. Și mai are tot ea un merit, că ne-a creat aureole în jurul autorităților noastre, pentru care însă D-zeu să o ierte!...

Și iată acum se găsește un anonim, care rămâne mai pe jos de cel din urmă cititor și, împotriva adevărilor acestora, de cari se poate convinge oricine, deschizând vre-un an din vechea „Tribuna” afirmă, că ziarul acela din Sibiu, pe care l-a răpus tot mâna oficială a Comitetului, dându-l pe mâinile incapabile ale lui Dăian, nu ar fi avut decât un singur rost pe acest pământ și anume:

»Programul adevărat al »Tribunei« din Sibiu... și rostul vieții ei publice a fost să împiedece posibilitatea unei solidarități perfecte a tuturor luptătorilor politici români din Ungaria și Transilvania».

Din cinste pentru presă și adevăr, ne luăm voie a respinge categoric aceasta nouă calomnie, care este o lipsă completă de ingratitudine împotriva unui organ de publicitate, care a fost și rămâne podoaba ziaristice noastre din trecut. Este un act de impietate aceasta, să nu respectăm adevăruri atât de ușoare de controlat. Și sântem vinovați, când ne lăsăm târâți de păcatele politice, venite în urmă, ale celor ce și-au părăsit vechile credințe, și când condamnăm pentru câteva persoane un întreg capitol falnic al ziaristice române!

Nu! Lăsați vechea „Tribună” și nu-i faceți nici o nedreptate. Mai ales că s'ar putea deschide și dosarul „Luptei” și s'ar putea vedea capacitatea unora în materie de dreptul de a se pronunța asupra valorii și rostului ziarelor naționale! Lăsați și nu mai

calomniați cel puțin pe cei morți. Cum? Nu aveți destul cu noi?

Dovezile dlui Popovici.

Cu acelaș prilej ne ținem de datorie, să mai dăm o ultimă lămurire — nu de dragul dlui Aurel C. Popovici, pe care nu-l poți clinti din inextricabila d-sale serie de diatribe — ci din respect pentru acei cetitori mai puțin orientați, cari cetind în cele două numere din urmă ale „Gazetei” nouile d-sale ieșiri împotriva ziarului nostru, sânt expuși ispitei de-a le da crezământ:

Nu este adevărat că „Tribuna” ar fi combătut „sistematic, cu răutate și fără nici un argument serios comitetul și deci pe toți membrii” acestuia. Tendința critică a fost susținută în ziarul nostru de cei mai desintereșați oameni de condei din câți avem aici și în țara românească. Argumentele au fost foarte serioase pentru că au fost inspirate de nobila dorință, de-a da un impuls viguros luptelor noastre naționale. Ar trebui să retipărim numere întregi din ziarul nostru, dar oamenii de bună credință nu se pot îndoi de sinceritatea unei generații întregi de cugetători.

Nu este adevărat că ziarul nostru ar fi negat existența unui partid național românesc, pentru că ziarul însuși e închinat acestui partid. O acuzație mai absurdă nici închipui nu se poate și e o răutate fără margini să smulgi fraze singurate dintr'un context de-un senz diametral opus, răstălmăcindu-o într'un chip atât de fabulos. E sub demnitatea noastră să ne mai și apărăm împotriva unei acuzații atât de absurde.

Nu este adevărat că am fi „combătut în mai multe articole solidaritatea națională”. Adevărul e că am restabilit înțelesul real a acestui cuvânt, pentru că sântem hotărâți să combatem totdeauna o solidaritate artificială, menită să scuze numai moleșirea rândurilor noastre luptătoare.

Se poate să fie adevărat ca vechea „Tribună” să-și fi obținut încrederea publicului românesc cu autoritatea d-lor Vasile Mangra, Eugen Brote și Ion Slavici, nu este însă mai puțin adevărat că „Tribuna” de astăzi și-a câștigat încrederea publicului românesc, că autoritatea condeielor și a conducătorilor ei de acum, dar mai presus de toate cu paginile ei sincere, entuziaste și convinge.

Este adevărat că dl Brote și amicii săi au pornit o luptă contra comitetului și a partidului național, este însă o crasă perfidie să afirmi că actuala „Tribună” ar „continua opera lor”, după ce toată lumea știe că dacă opera d-lui Brote și a amicilor d-sale a fost distrusă și înăbușită, meritul de frunte îi revine tocmai „Tribunei” de astăzi.

Probabil să fie adevărat ca „acei corifei ai „Tribunei” vechi să fi avut și să mai aibă legături cu oamenii guvernului unguresc, dar ce are a face împrejurarea aceasta cu atitudinea ziarului nostru?

Nu este adevărat că dl Dr. Nicolae Oncu ar fi declarat, că „nu se amestecă în discuțiune în ceiace privește ideile din Tribuna”. Dl Oncu a declarat numai că nu se amestecă în polemica ce s'a încins în jurul părerilor „libere”, tocmai fiindcă erau „libere”. În ce privește pe dl Roman R. Ciorogar, iată descoperim că d-sa a scris tocmai un articol de combatere contra „părerilor libere”, iscăindu-l cu pseudonimul „Senior.”

Nu este adevărat că astăzi la „Tribuna” în afară de d-nii Schiopul, Duma și Chendi de fapt n'ar mai fi și alte „personalități” politice. Am publicat de atâtea ori bogata listă a colaboratorilor noștri, încât nu poate să ne uimească dl Popovici cu întrebarea aceasta a d-sale.

Nu că „de nenumărate ori”, dar nici o singură dată ziarul nostru n'a adus comitetului acuzația că el ar fi de vină pentru înfrângerile dela alegerile parlamentare. E o supremă inconștientă să afirmi neadevăruri atât de sfruntate, când toată lumea cunoaște campania noastră ziaristică de atunci, campanie care se făcea cu cele mai exuberante laude la adresa membrilor din comitet — tocmai și numai în

Dar chiar când există în românește cuvinte care să exprime tot atât de plastic și de ororiu ideia redată printr'un neologism, cel mai mulți nu-l vor întrebuința pentru că nu-l știu,

Dușmanii declarați ai neologismelor nu le vor putea stărpî nici prin articole vehemente împotriva lor, nici prin decrete academice, ci singurul mijloc serios de ale pune o stavilă rămâne trezirea, în masele mari, a interesului pentru limba strămoșească, descoperirea frumetăților ei, punerea în circulație a valorilor ei ascunse, astfel ca articolul de import care e neologismul să devină de prisos.

Problema neologismelor se aseamănă într'un fel, la noi, cu cea evreiască. Și într'un caz i într'altul ne-am pomenit de-odată, în cursul ultimelor decenii de prefacere radicală, cu așteptări venetice. Au venit pe nesimțite, dimpreună cu nouăle condiții de trai, în mare parte ocmai pentru că eram prea puțin pregătiți ca să primim toate formele nouă, occidentale și a rebuit să le luăm împreună cu străinii ce ne eprindeau cu ele.

De aceea ținuta noastră față de neologisme este asemănătoare cu ținuta ce o păstrăm față de Evrei. Unii dintre noi sânt spirite liberale, are-și zic că trebuie să primim acest element străin care ne este prețios și să căutăm să i-l asimilăm. Alții sânt conservatori și văd o rimejdie în acest potop de elemente străine și gelosi de a păstra geniul nostru național curat de orice amestec, au o ținută dușmănoasă față de ele. Se găsesc între noi și elemente mai puțin exclusiviste, care împreună ovinismul național cu un fel de oportunism,

dând numai neologismelor indispensabile dreptul de cetățenie și ținându-le departe pe celelate. În sfârșit sânt, și cu privire la neologisme, antisemiții conduși de considerațiuni estetice, cărora cuvântul străin nu le sună frumos și-l ocolesc din aceiași cauză din care evită de a veni în contact cu un jidan puchinos.

Și — faptul merită a fi relevat — pentru că putem face constatarea că pe când în Regat neologismele au fost primite cu multă, cu prea multă bunăvoință, fără să găsească o împotrivire serioasă, la noi, în țările supuse coroanei habsburgice, se poate observa o rezistență națională aproape îndrăjită împotriva lor.

S'o spunem fără încunjur: și liberalismul exagerat din Regat, dar și încăpățănarea noastră de a nu primi nimic străin, sânt — în cazul neologismelor — stricătioase. Ca orice exagerare, de altfel. Dincolo a rezultat o limbă împotrăstă cu fel de fel de elemente inutile și streine geniului nostru; la noi o sărăcie de limbă care ne face să fim atât de greoi la vorbă și să simțim la orice ocazie inferioritatea noastră, în felul de a ne exprima față de frații de dincolo de munți.

Chestiunea aceasta fiind destul de interesantă, o vom urmări în câteva foiletoane viitoare, cercând să o ilustrăm cu exemple și căutând să arătăm, în conformitate cu programul ce ni l-am impus dela început, unele dintre acele valori naționale, cunoscute prea puțin de păturile largi, care ar putea intra în concurență cu articolele de import și, de sigur, să le înlocuească cu izbândă în multe cazuri.

interesul reușitei. Nu este adevărat că „Tribuna“ ar fi repetat, până la inconștiență, că comitetul ar fi vinovat pentru căderea d-lui Dr. Nicolae Oncu, după ce toată lumea știe că dl Oncu nici n'a dorit să fie candidat la acele alegeri! Întrebăm deci unde trebuie căutată inconștiența. „Tribuna“, dacă a imputat comitetului vre-o vină pozitivă, a fost numai vina pentru neorganizarea dela alegerile congresionale.

Este adevărat că „Tribuna“ a susținut — vizând „dezertarea“ d-lui Vlad — că pot să vie „vremuri și situații când ideea națională are nevoie de-a fi susținută contra comitetului național, dar afirmația aceasta a noastră a fost smulșă așisderea în mod arbitrar dintr'un context în care se da și argumentația logică. Vremea aceea încă n'a sosit și dorim să nu se abată nici odată asupra nefericitului neam românesc, căci ne-ar aduce ori trădarea din partea comitetului ori o fatală greșală în conducerea luptelor noastre naționale.

Tot atât de absurdă e apoi și acuzația cu republicanismul nostru, deoarece noi, dacă am arătat vre-odată simpatie pentru mișcările revoluționiste din Spania și Portugalia, am fost desigur inspirați numai și numai de speranța într-o renaștere a acestor popoare latine și de bunacredință că mișcările din chestiune puteau să grăbească aceasta renaștere.

Respingem în sfârșit cu mâlnire insinuațiile, că am ocroti în coloanele noastre „încercări de denunțări“ contra intereselor noastre generale și declarăm și în acest punct, că e sub demnitatea noastră să ne mai apărăm împotriva unor acuzații atât de absurde.

Vedeți, aceste sânt faimoasele dovezi ale d-lui Dr. Aurel C. Popovici! D-sa declină în acelaș timp răspunderea pentru acuzația trădării și declară că ne-a imputat numai subminarea partidului.

Il dăm în judecata opiniei publice românești cinștite!

Declarațiile d-lui Carp. Declarațiile făcute de dl Carp, ministru-președinte al României, unui redactor dela ziarul parizian «Figaro» a provocat o discuție vie în presa din România.

În momentul în care primim azi textul original al interviewului, primim și o telegramă din București, în care ni-se anunță desmînțirea lui.

Așteptăm deci, lămuririle mai amănunțite.

Consiliu de miniștri. Astăzi la orele zece în palatul președinției din Buda a avut loc un consiliu de miniștri sub președinția contelui Khuen-Héderváry. În acest consiliu s'a discutat în primul rând hotărîrea adusă de ministrul de comerț al Austriei în delegațiunea austriacă din 26 Februarie, în sensul căreia învoiala referitoare la participarea Ungariei conform cotei la furnizarea articolelor industriale necesare noilor vase de război — a fost declarată invalidă. S'a hotărît apoi ca guvernul să insiste pentru executarea învoielii ce s'a încheiat între ministrul Hieronymi și amiratul Montecucoli.

Tot în acest consiliu a fost discutat și programul de muncă al parlamentului.

Tratatul împăcării. Citim în ziarele ungurești: »Dl Dr. Ioan Mihu, avocat în Orăștie, care din însărcinarea ministrului-președinte a avut un schimb de vederi cu bărbații politici români de diferite partide, a conferat ieri și alaltăieri în Budapesta cu mai mulți bărbați politici, iar astăzi s'a întors la Orăștie, unde își va continua lucrările.«

Delegațiunile. Delegațiunea ungară în ședința dela 28 Februarie a terminat cu discuția bugetului marinei, pe care l-a votat.

S'a primit proiectul de rezoluție a lui Heltai, în înțelesul căruia, conducerea e obligată să pună la dispoziția delegațiunii tabloul tuturor articolelor industriale furnizate de ambele țări pe seama marinei.

S'a adus apoi din nou în discuție atitudinea delegațiunii austriace luată împotriva pactului încheiat de Montecucoli cu Hieronymi, la care chestie luând cuvântul ministrul de comerț spus că pactul trebuie privit ca fapt împlinit și că încercarea de a l invalida e zădărnice.

Delegațiunea austriacă a continuat discuția la creditul bosniac.

În cursul desbaterilor s'au zefemizat din nou »reminșcențele istorice« ale Ungurilor cu privire la dreptul istoric asupra provinciilor anecdate.

Audiența Ministrului de finanțe la Maj. Sa. Ministrul de finanțe Lukács a fost primit azi la 1 Martie în audiență regală. A referat despre unele afaceri din rezortul finanțelor și probabil și despre noul conflict ce l-a avut în Cameră cu Justi și partidul său.

Audiența a ținut o oră și ceva.

Căderea ministrului Aehrenthal. Ziarul francez „Temps“ adusesse știrea mai acum două luni despre o apropiere între Rusia și Austro-Ungaria. Fiindcă era de prevăzut că această lovitură politică încă își va avea victima, cu noua prietenie se aducea în legătură și apropiata cădere a ministrului Aehrenthal. Svonul părea întemeiat, căci ministrul de externe austriac jignise interesele de expansiune ale slavismului în Balcani și făcându-se inițiativa împăcării din partea Austro-Ungariei, Rusia n'ar fi primit prietenia înainte de ce Aehrenthal nu ar fi fost jertit. Firul acestei urzeli politice duce până la vizita de astăvară a țarului în Germania și e motiv să credem că aceasta încă-ș are partea de merit în căderea ministrului austriac dela externe.

Vestea căderii însă făcuse mare svon și pentru a masca întru câțva această machinație, a fost categoric desmînțită spunându-se, că Aehrenthal va pleca de fapt, dar numai pentru două luni, ca să-ș poată veda de sănătate, prin urmare e zădărnice orice scotocire printre culisele politice externe.

Cu toate acestea svonul plecării lui Aehrenthal se menține și, abea câteva zile, știrea a fost reluată de ziarul „N. Fr. P.“ din Viena, care în numărul său de azi publică ca sigură retragerea lui Aehrenthal, iar în locul său va fi numit ca suplent contele Pallavicini până va fi revocat Berchtold, ministrul plenipotențiar la Petersburg, (care-i va fi urmașul.

Perfidia „Gazetei“.

»Gazeta Transilvaniei« în numărul său de Miercuri îi îngăduie unui »prieten« să-ș exprime părerea că »este foarte curioasă și semnificativă pretenția dlor dela »Tribuna« de-a cere numele autorului articolului din nrul dela 23 al »Gazetei«... În acel articol se înșiră doară fapte săvîrșite de dnii Dr. Nicolae Oncu și R. Ciorogariu. Domnii vizati n'au decăt să spulbere faptele acestea dacă pot.

»Prietenule« »Gazetei«, cum și însăș »Gazeta« s'a putut convinge, că spulberarea faptelor a început. Dl Roman Ciorogariu a făcut declarațiile sale zdrobitoare; dl Nicolae Oncu a început spulberarea, somând pe dl Dr. V. Branisce să publice scrisorile ce se află în proprietatea sa.

Ne miră însă că redacția »Gazetei Transilvaniei« ne somează să spulberăm faptele dacă putem, să spulberăm acuzele ce ni-s'au adus în coloanele ei și, în acelaș timp, refuză publicarea declarațiilor cari sânt chemate să facă lumină.

Dl Ion M. Roșu, avocat în Biserica-albă, unul dintre cei doi prieteni vechi cu care dl Oncu a discutat chestia alegerii de episcop dela Caransebeș, a adresat »Gazetei« din Brașov încă

Luni o telegramă în care arată cât de lipsită de temei e învinuirea eă dl Oncu ar fi agitat pentru alegerea unui episcop burdist. »Gazeta« însă nici până azi nu a publicat această telegramă.

Publicând însă somarea »prietenule« ca dnii R. Ciorogariu și N. Oncu să spulbere faptele dacă pot »Gazeta« e destul de perfidă să nu facă nici o pomenire de declarațiile zdrobitoare ale d-lui Ciorogariu, publicate cu o zi mai înainte în însăș »Gazeta«, și de somarea d-lui Oncu publicată tot atunci și tot acolo. Ca și când dnii Ciorogariu și Oncu ar fi tăcut tăcerea peștelui.

Și-acum lășăm să urmeze telegrama d-lui M. Roșu:

Biserica-albă, 27 Faur 1911.

Mult onoratei Redacțiuni „Gazeta Transilvaniei“.

Brașov.

Referitor la cele afirmate despre dl Dr. Nicolae Oncu în Nr. 31 al prețuitului DV. ziar și anume, că dânsul ar fi umplut dieceza Caransebeșului cu scrisori, în cari recomanda de episcop pe burdistul Dr. O. — rog Onorata Redacție a primi spre publicare următoarea mea declarațiune:

O conferință a mai multor deputați sinodali din dieceza Caransebeșului, ținută în 18 Maiu 1909 în Timișoara, m'a esmis pe mine la Arad și Sibiu, ca cu considerare la noua alegere de episcop, să consult cu cei chemați și probați, îndeosebi cu dl Dr. Oncu și Partenie Cozma și despre rezultat să raportez conferinței cât mai cu grabă.

În călătoria mea spre Arad, dl Dr. Oncu a fost primul, carele ne-a sfătuit, »să ne păzim curdșenia și ținuta națională în dieceză și să ne ferim de burdism și influința acestuia, ca de ciurma aziatică«. Pe atunci era să netezim calea grupării pe lângă Dr. T. B.

Sosind acum și a 3-a alegere, Dr. Oncu, căruia i-am comunicat noua noastră grupare pe lângă actualul episcop, Dr. Cristea, a aprobat ținuta noastră, iar față de Dr. I. O. fostul contra-candidat s'a exprimat astfel: »Acest Domn numai așa poate veni serios în combinație, dacă va garanta programul nostru național și dacă a rupt cu desăvârșire orice legătură cu nemernicii de burdiști, pentru că altcum se va primejdi dieceza și se va espune unor mari sguđuiri«.

Deci în interesul adevărului și pentru apărarea reputației, cinștei și ținutei corecte românești a d-lui Dr. Oncu, vin să declar, că insinuarea făcută de corespondentul d-voastre în sensul indicat mai sus, provine din rea voință și nu corespunde adevărului.

Onorată Redacțiune!

În interesul general al neamului și a așezămintelor noastre, ar fi foarte consult, dacă presa noastră în cele personale ar exercita cea mai severă controlă și a nu concede, ca garda și mândria noastră de oameni probați, cu trecut și prezent nemaculat, să devină batjocura celor fără de cumpăt și pățimași.

Mulțămindu-vă pentru bunăvoință, semnez cu expresia deosebitei mele stime

Al On. Redacțiuni devotat

Ion M. Roșu,

advocat ca deputat sinodal și congresual.

▼▼	ANUNȚURI!	▼▼
▼▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.	▼▼

„Grațierea“ d-lui Goga.

1) Octavin Goga, a trimis declarația următoare ziarului *Budapesti Hirlap*, drept răspuns la articolul publicat de profesorul universitar din Cluj Gyalui Farkas în care se lansa ideea grațierii sale:

Sibiu, 27 Februarie 1911.

Domnule redactor!

În numărul din 25 Februarie al ziarului „Budapesti Hirlap“ domnul profesor Gyalui Farkas publică un articol, pronunțându-se asupra verdictului curții cu jurați din Cluj, în înțelesul căruia eu, pentru așa numită „agitație“ am fost condamnat la o lună închisoare și 600 cor amendă. Vă rog să binevoiți a face loc rîndurilor următoare, cari au menirea să rectifice în interesul adevărului unele pasaje din articolul dlui Gyalui Farkas:

1. E adevărat, că nu m'am identificat cu versurile pentru cari am fost condamnat. Nu am făcut acest lucru, fiindcă nu pot primi nici o solidaritate cu productul literar al altuia, și fiindcă socotesc de nepotrivit a trage pe cineva la răspundere sau a-l pedepsi pentru fapte pe cari nu le-a săvârșit. Aceasta este *singura* împrejurare, pe care m'am întemeiat în apărarea mea și din care nu se poate trage nici o concluziune asupra părerii ce profesez în chestiunea acestei „litanii gravaminale“ cum dl Gyalui numește îndreptățitele strigăte de durere de ordin cultural și politic ale poporului românesc. Dacă ar fi venit vorba despre *acest* lucru, atunci firește aș fi spus-o — după cum de nenumărate ori am făcut-o — că această „litanie“ în care se accentuează apăsarea politică a neamului românesc din Ungaria, este oglinda adevărată a realității deosebit de triste, cu ale cărei dovezi vii ne întâlnim zilnic. Aș fi declarat și aceea, că pe dl R. W. Seton Watson (*Scotus Viator*) nu-l țin „om slab, plătit sau tras pe sfoară“ ci-l socotesc un bărbat de știință, care cu obiectivitate și disciplină occidentală își face cercetările sale și a cărui operă mai recentă „*Corruption and Reform in Hungary*“ înfățișează, după părerea mea, purul adevăr.

2. Mi-se pare nepotrivit, ca munca ce-am săvârșit prin traducerea mele românești din limba maghiară să fie prezentată, în acest caz, ca o împrejurare atenuantă pentru mine. Eu am fost călăuzit în lucrul meu de motive pur literare. Am tradus „Tragedia omului“ de Madách și unele poezii de Petőfi, — ca și produsele altor poeți străini, — fiindcă prin tălmăcirea operelor acelor minți strălucitoare doream să aduc un serviciu poporului meu și fiindcă manifestarea de orice natură a *adevărata* arte mi-a inspirat totdeauna respectul cuvenit. Nu e vorba deci de un merit, ci de o datorie foarte plăcută a unui scriitor către sine însuși.

3. Ce privește părerea dlui Gyalui, ca procesul meu să fie casat prin grațiere, declar că, cu toată mulțumirea ce simt pentru bunele intenții ale autorului, *trebuie să o resping în cel mai hotărât mod*. Fac acest lucru, nu numai din motivul, că acest act justiciar mi-ar aduce o reparațiune prea neînsemnată acum, după ce am suferit pentru cele două versuri

scrise de alții, până astăzi chiar opt zile temniță ordinară și aproape 5000 cor. pagubă materială, ci o fac din motivul principiar, că noțiunea „grației“ nu mi-se pare compatibilă cu credințele unui desinteresat luptător cu condeiul pentru libertatea politică și culturală a poporului său. Străduințele mele, precum și ale altora, au de țintă ca în spiritul public al patriei noastre, noțiunea „grației“ să fie înlocuită prin noțiunea dreptății. Până nu se poate împlini acest lucru, noi vom suferi în speranța unui viitor mai fericit.

4. Nu este aici locul să mă declar asupra „acelei vechi judecăți care de veacuri dănuiește între două popoare“ și pentru curmarea căreia dl Gyalui face apel la noi „domnii agitatori“. Atâta însă îndrăznesc a spune și din acest prilej, că concepția tradițională a politicii profesate de guvernele ungurești în așa numita „chestiune a naționalităților“ nu va fi niciodată în stare să frîngă credința poporului românesc în menirea lui istorică, s'au să trezească îndemnuri de pace în inimele înversurate pentru nedreptățile suferite.

Cu deosebită stimă:

Octavian Goga.

Carnetul unui privitor.

— Socoteală. —

Azi în 9 Februarie v. se împlinesc tocmai 111 ani, de când marele Mihaiu-Vodă Vi-teazul cucrind Ardealul a chemat dieta ardelenescă la Alba-Iulia, ca să ia dela ne-meși jurământul de credință.

Românul.

Cu suflet obidit, cucernic,
Mă'nchin în fața umbrei tale!
Stăpâne, vremurile noastre
Imi umplu inima de jale.

Ce repede trecură anii,
O sută unsprezece ani!
Dela o mie și opt sute
Când te-au răpus haini dușmani.

De-atunci încoace, voveoade,
Au năvălit în țară hoții,
Dar Tudor și Buzescu Preda
Au isgonit fanarioții.

De ce n'o fi voit destimul
Ca să-ți mai dea patru decenii?
L'ai fi văzut pe Avram Iancu
Cum își ducea'n război muntenii

Ai fi văzut arzând Ajudul
Aprins de mâna lui Prodan
Mai abitur cum ardea Giurgiu
În timpul luptei cu Sinan.

Chiar zece ani de-ți dedea cerul,
În mersul vieții triumfal,
Ai fi văzut pe Gheorghe Lazăr
Trecând în țară, din Ardeal.

Dar ce să-i faci? Așa e omul
O floare pe acest pamânt, —
Doar tu l'ai petrecut cu lacrimi
Pe Decebal pân' la mormânt.

Contemporanii tăi, Goleștii
Și cu poeții Văcărești
Făceau să sune de-al tău nume
Saloanele din București.

Iar noi, nemernicii de astăzi
Am progresat de nedescris.
Da. Am uitat chiar Anul, Doamne,
În care Basta te-a ucis!...

Râmurel.

Scrisori din București.

Interviewul d-lui Carp și presa din Regat. — Racovski în țară. — Nenorocirea din str. Tărănilor. — D. Cuza și politicianii.

București, 15 Februarie.

De două zile zărele discută declarațiunile atribuite de „Figaro“ primului-ministru al României, dlui P. P. Carp în chestia Românilor din Ardeal și Ungaria. Aceste declarații n'au fost până acuma desmintite de zărele oficiale. O lămurire se impune în orice caz. Căci acele declarații conțin un neadevăr, care ușor ar putea induce în eroare pe acei cari nu sunt în curent cu cele ce se petrec peste Munți. O lume întreagă știe că nici odată mai mult ca acuma urgia administrației ungurești nu s'a deslănțuit asupra popoarelor nemaghiare. Scotus Viator a denunțat Europei întregi felul cum sunt tratate naționalitățile în Ungaria.

Este păcat că chiar acuma suntem în toiul luptelor electorale. Și ușor s'ar putea zice că presa din România exploatează acele declarații în scopuri politice. Căci, după cum se obișnuiește presa guvernamentală face asupra acestei chestiuni, pe când întreagă presa de opoziție condamnă ușurința, cu care dl Carp s'a exprimat despre lupta națională din Transilvania. Iată un pasagiu dintr'un articol publicat în „Viitorul“, articol care nu poate fi învinuit de patimă:

„Dl P. P. Carp ar fi spus că chestiunea Românilor din Ardeal este neserioasă și nici nu trebuie să ne preocupe: că soarta lor este mult îmbunătățită și — că la dreptul vorbind, — cauza fraților noștri nu este decât un pretext de popularitate, pentru unii din politicianii de aici și aceasta, fără de nici un folos.

Aceste vorbe sunt așa de rele, încât de ar fi adevărate, ele ar constitui o mare durere națională.

Ar fi o mare durere națională, fiindcă asemenea prețuire a cauzei fraților noștri n'ar răsuna printr'un glas străin, — fiindcă ea n'ar emana dela dușmanii sau prigonitorii neamului nostru, — ci dela vocea românească cea mai autorizată și mai plină de greutate: aceea a primului sftetic al Majestății Sale.

Și pentru ca să vedem că așa este, nu e nevoie să ne gândim, nici la înveselitoarea bucurie pe care ar aduce-o asupra tuturor și temnicerilor luptătorilor cauzei naționale; nici la neîncrederea cu care ne ar privi cei la cari ne-am plâns și ne plângem, despre durerile și umilințele pe cari le suferă mai bine de o treime din suflarea românească; nici la nespusa deprimare pricinuită luptătorilor de dincolo, cari s'au sleit ca să dobândească — și pentru naționalitatea română, — aceiași egalitate de drepturi, ca și celelalte de sub aceeași Coroană.

Trebuie să ne gândim înainte de toate, dacă ne este permis, să asvârlim această lepadare, celor ce se trudesesc pentru întregirea gândirii și însuflețirii românești de pretutindeni, năjditori întransa, cu toată amputarea pe care nedreptatea vremilor a impus'o trupului foastei noastre Patrii.

Negreșit că nimeni nu trebuie să vadă aici vre o gândire nesocotită, sau provocatoare. Toți Românii și bătrîni și tineri știm cât ne este de scumpă pacea și cât de întinse trebuie să fie năzuințele românismului nostru.

Dar aceste cumpătate gânduri nu trebuie să ne ducă, nici la uitare sau la infidelitate față de frați — și nici la sugrumarea, ori nimicirea însuflețirilor noastre.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de lipsă la: **Székely și Róti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely** Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Noi Românii nu trebuie să uităm, că neamurile nu sânt tot una cu viețuitoarele și că, dește adevărat că nu mai există viața într'un trup mbucătăpt, totuși se poate suflet întreg și în'un popor desmembrat.

Această credință trebuie să rămână trainică în sufletele noastre. Noi mai cu seamă, Românii de sine stătători și liberi nu trebuie să o uităm, nu numai acum, când glasuri îndurerate ne-o reamintesc dela toate cele patru vânturi, dar nici atunci când nu s'ar mai auzi chemarea lor.

De aceea să nu credem ce ni se spune. Nici un român nu poate crede, că vre-un altul poate să tăgăduiască această unitate sufletească, pentru care cu toți trebuie să lupte — și cei de aci — și cei de acurea».

Alte ziare au un limbaj și mai violent față de cele spuse de dl Carp. Ardelenii dela »Seara«, cari au așa de multe de spus, când este vorba de gogonța tradărei, astăzi au amuțit. Așa cere cinstea națională.

Doctorul bulgar Racovski, expulzat pentru agitațiunile sale în țară și în străinătate în contra a tot ce este românesc, s'a întors zilele acestea în țară. Prezentându-se la ministerul de interne, el a cerut să fie dat din nou în judecată spre a proba cumcă este cetățean român, care nu poate fi expulzat. Deoarece decretul de expulzare nu-i fusese comunicat personal, acest decret i-s'a înmănat acum, punându-i-se în vedere ca la un anumit termen să părăsească țara. Racovski a plecat apoi la moșia sa din județul Constanța. Cât despre chestia plecării, nu se știe ce va face. Sindicaliștii se agită și cer ca el să fie lăsat în țară. În câteva întruniri oratorii lor au declarat că vor face tot posibilul pentru a împiedica re-expulzarea lui. Ei i-au pus candidatură la Galați și depun stăruințe mari pentru alegerea lui. După cât se pare însă, guvernul nu va ceda stăruințelor sindicaliștilor, ci-i va sili pe Racovski să părăsească țara la termenul hotărât.

În același timp s'a zvonit că Grecii expulzați acum șase ani pentru sprijinul ce-l-au dat bandelor organizate din Macedonia în contra fraților armeni vor fi grațiați. Știrea a produs senzație. Mulți cred însă că această știre nu este adevărată și că a fost lansată de adversarii guvernului spre a-l face impopular în vederea alegerilor. Ar fi bine ca această părere să fie cea adevărată. Căci în adevăr ar fi o adevărată sfidare a sentimentului de unitate națională aducerea în țară a bogătașilor greci, cari, cu bani adunați în România susțineau bandele ucigase, cari au adus atâta jale asupra nenorociților noștri frați dela Pind.

Săptămâna trecută au fost găsiți morți în camera lor inginerul Alexandrescu și soția sa Elena, din strada Țărănilor Imprejurările, în cari aceștia și au găsit sfârșitul au rămas câțva timp un mister pentru publicul bucureștean. Ziarele au publicat fel de fel de versiuni. Cea care a fost mai acreditată de public a fost versiunea că doamna Alexandrescu, din gelozie și-a otrăvit soțul și apoi s'a otrăvit și ea. Medicii legiști n'au constatat încă nici o urmă caracteristică intoxicației. Abia ieri s'a aflat că cei doi soți au fost victima unui accident fatal.

Judecătorul de instrucție Negrea, asistat de un inginer, a pus să se facă săpături de-alungul tubului de gaz aerian ce trecea prin curtea casei, în care locuiau cei doi soți. La o distanță de 10 metri s'a găsit tubul de gaz spart. Pamântul fiind înghețat, gazul aerian n'a putut străbate afară, ci a pătruns pe sub temelia casei în camera nenorociților soți, asfixiindu-i. Autoritățile caută acum să stabilească cine poartă vina de acest accident. Conductul de gaz a fost instalat abia de un an. Se poate, foarte ușor ca tubul să fi fost defectuos chiar la așezarea lui în pământ. În cazul acesta inginerul antreprenor va avea răspunderea pentru neglijența lui, care a cauzat moartea celor doi soți.

Un gest frumos a avut candidatul naționalist dela Gorj, dl Tiberiu Popescu, care, auzind că are de contracandidat pe Delavrancea, a declarat

că sentimentul de admirație ce-l are față de marele scriitor, îl oprește de a lupta în contra lui, de-aceea își retrage candidatură. Nu tot astfel s'au purtat însă politicienii față de dl A. C. Cuza, care este o mândrie a științei românești. După cum se știe d. A. C. Cuza candidase la colegiul al treilea de Prahova. Adversarii dsale, prin toate mijloacele au căutat să împiedice triumful Acest fapt l-a determinat pe dl A. C. Cuza să și retragă candidatură dela acest colegiu. În întrunirea convocată luni la Ploești, dl Iorga a arătat piedecile puse naționaliștilor, a declarat însă că aceste piedeci nu-i vor descuraja, ci îi vor îndemna să lucreze cu stăruință și mai mare pentru triumful ideii naționaliste. A înfierat atitudinea revizorului școlar de Prahova și a inspectorilor, cari au folosit toate mijloacele spre a împiedeca triumful dlui Cuza.

La aceeași întrunire dl Iorga s'a ocupat de declarațiunile dlui Carp în chestia evreiască. Dl Iorga a zis:

»Desigur ziaristul francez nu l-a înțeles, sau exagerează declarațiile pe cari primul ministru i-le-a făcut. Desigur dl Carp a spus că va schimba ceva, pe ici pe colo, în chestia evreiască, dar atâta tot și nimic mai mult și deci, dsa e acuzat pe nedrept că fraternizează cu evreii.»

Coresp.

Faptele glăsuiesc!

— Un protopop român dă bună pilduire. —

Nici odată nu s'a pus mai mult în cumpană vrednicia bărbaților cărora li-se încredințează conducerea vieții noastre românești, ca și în vremea de acum. Fără a se mai ținea socoteală de vârsta înaintată, în vederea meritelor, au fost puși în slujbele noastre de onoare aproape tot cei mai apreciați și mai pregătiți vlăstari ai generației tinere. Și e bine, să se știe, că nu fără îmbelșugate roade au rămas năzuințele oamenilor cu mai largi orizonturi în vederea unui mai bun viitor al nenorocitului nostru neam. Mai ales în slujbele bisericii, puterile tinere, cari s'au învrednicit de cel mai onorific scaun la noi, cum e și cel protopopes, sânt oareșicum îndatorate să continue și să desăvârșiască opera de regenerare națională începută.

O vie mișcare, o acțiune de întărire și desvoltare în viața noastră românească s'a înfiripat în jurul mamei noastre bune: «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român», — pentru a i-se da un mai mare și stăruitor sprijin și pentru a se înteeți o mai intensivă lucrare de mântuire în inima maselor poporului nostru. Au purces cu îndemnuri archiereii noștri și s'ar fi așteptat ca toată suflarea românească să tresară, ca la un semn dat, ca la un signal de război în vederea unui atât de măreț și idealist scop: *sprijinirea celui mai puternic și celui dintâiu aeropag de cultură românească!*

Și cu toate astea totuși nu s'a făcut atâta cât ar fi trebuit să se facă. Indiferențismul și preocupările egoiste au zugrumat o pornire cu adevărat demnă de o instituțiune culturală, cum este și asociațiunea noastră. Și de aceea, socot de bună pilduire «Circulara către Veneratul Cler al districtului protopopesc român gr-cat. al Sebeșului», pe care îl am nainte și din care transpiră cel mai curat simțământ de dragoste

de neam și vedește o desinteresată muncă în ogorul părgenit al poporului românesc

Părintele-protopop dl Eugen Pop Păcurariu prin »circulara« sa ca o vie pilduire pentru toți cei pe cari norocul, ori aptitudinile i-au pus în fruntea celor mulți mai puțin înțelegători, dovedește pe deplin, că e pătruns de simțământul datoriei și că întru toate a înțeles tănuitul glas al vremii noastre, care chiamă pe toți deopotrivă la muncă și de aici la progres și cultură.

Iată ce spune între altele această circulară:

În conformitate cu preaveneratul ordin circuiar consistorial dela 1 Noeuve n. Nr. 8155/910, dat ca indemn și recomandare în scopul înmulțirii membrilor »Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român«, mă simt dator a Te ruga cu dragoste frățească, că pătruns de această măreață și vitală chestiune a celui mai însemnat așezământ de cultură românească, să stăruiești cu tot zelul de luminător al poporului, ca apelul călduros care Ți-s'a trimis, să aile viu răsune în inimile încredințate păstoriei Frăției Tale. În acest scop — dacă nu ai acut până acum — vei publica în cea mai apropiată Duminecă după sfta Liturgie recomandarea Preacuviosului Consistor în cadrele unui călduroase cuvântări de îndemnare, apoi luându-ți de ajutor pe învățătorul nostru confesional — încât va cere lipsa, ve-ți cerceta pe la casele lor pe cei mai fruntași și în stare materială mai bună, îndemnându-i și insistând cu toată puterea cuvântului, ca să răspundă datorințelor lor de Români dornici de înaintare, cu aducerea acelei neînsemnate jertfe pe altarul a estei instituțiuni, merite să răspândească lumină, căldură și să desăvârșiască înaintarea și înflorirea bisericii și scump neamului nostru românesc. Spiritul marilor bărbați, cari au pus peatra de temelie a »Astrei« și a celor cari au cărmuit-o în cursul timpului de 50 ani din viața ei și îndeosebi spiritul vrednicilor și luminaților ei președenți de odinioară *Timotei Cipariu* și *Gheorghe Barițiu*, absovenți ai Seminarului nostru teologic din Blaj, să Te însuflețească pentru împlinirea datorințelor mari și sfinte cari Ți-se impun; iar pilda vrednică și luminoasă a altui președinte *Vasile L. Baron Pop*, luptător însuflețit pentru apărarea și autonomia bisericii noastre române unite, să slujească de îndreptări inteligenții noastre dela sate, ca și poporului țărăn, cum trebuie să-și îplinească datorințele față de aceasta scumpă școală, mai ales pentru țărâ-nimea noastră.

Sus să avem inimile!.. În aceeași vreme nu pot trece cu vederea nici călduroasele îndemnuri pentru întemeierea și ținerea cursurilor de analfabefi. — o chestiune prea neglijată din partea preoțimeii și învățătorimii noastre dela sate, care de altfel ar trebui mai ales în privința aceasta să răspundă cu cea mai mare străduință datorințelor lor sfinte continuând prin aceasta ilustrarea frumosului titlu istoric de nemijlociți cărmuitori și luminători ai poporului nostru țărăn. Măneacănd din principul temeiului creștinătății și romanității noastre: *ajută-te și Dumnezeu te va ajuta*, — încheiu cu cuvintele: *La muncă frați, la muncă frați!*

Astfel trebuie să glăsuiască toți fruntașii poporului nostru, căci numai astfel vom putea pune stavilă împotrivoare relelor cari bântuie, în mare măsură, viața noastră românească pe toate terenele.

Aceasta este cea mai bună pilduire pe care o poate da un protopop român!

Un drumet.

Telefon nr. 467.

KARDOS GYULA

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár-Gyá. város Háromkirály-ut 14. (Casa proprie.)

Mare magazin de trăsuri noi și folosite. —

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate. Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpa omnibuse pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu preț moderat.

Scrisori din Paris.

Cazul Henry Bernstein. — Spiritul semit. — D. Bernstein și Alfred Dreyfus. — De ce nu sânt Ovreii iubiți în Franța.

Să mă ierte cititorii dacă îi voi întreține în corespondența mea de azi, de o singură chestiune care cred că merită dezvoltarea pe care mă voi sili să i-o dau, fiind vorba de un caz interesant care sintetizează și apucături de ordin general.

Scenele ce au avut loc în seara celei de a doua reprezentație a piesei dlui Henry Bernstein, la Comedia Franceză, sânt mult mai semnificative decât ar părea la prima vedere. Știți ce s'a întâmplat. Câțiva agitatori regaliști au încercat să tulbure reprezentația, găsind nedemn că *Après moi*, al cărei autor este ovrei, să fie găzduită de casa lui Molière. Așa cel puțin crede majoritatea. Adevărul este însă altul: regaliștii, cari tind în toate manifestările lor la o restabilire a patriotismului francez pe care îl cred slăbit sub a doua republică — și au dreptate — și-au arătat indignarea împotriva sentimentelor cetățenești ale dlui Bernstein, care în timpul serviciului militar a dezertat din armată, refugiându-se în străinătate.

Dl Henry Bernstein s'a făcut vinovat de dezertare, acesta este adevărul. De altmintețea, singur o recunoaște și nici nu poate nega. Într-o scrisoare deschisă publicată în *Matin*, autorul dramatic departe de a căuta să-și paleze greșeală, face mea culpa, invocând ca scuză tinerețea lui de pe atunci, precum și persecuțiile îndurate din partea superiorilor. El mai amintește suferințele pe pământ străin, nostalgia lui de patrie, pocăința sa tardivă. Orice ar spune, e vinovat. Regaliștii, cari n'au atacat piesa ci numai pe autorul ei, n'ar putea îi blamați. Eu văd însă în aceste incidente o latură inedită a chestiunii, rezultând dintr-o stare generală de lucruri, și mă grăbesc a vă comunica umila mea părere.

D. Bernstein este ovrei. Dar antisemiții francezi nu sunt așa de orbiți ca să caute distrugerea unui individ numai pentru aceasta. D. Bernstein nu este numai ovrei, ci prezintă multe din defectele semite, cari înfloresc în Franța cu o deosebită vigoare de când cu atacarea Dreyfus. Se știe că această nenorocită afacere constituie o victorie a ovreilor, de care n'au întârziat să profite. Ea a deslănțuit la cea mai mare parte din ei o aroganță, o ambițiune, o îndrăzneală, cari hrănind din belșug spiritul lor de acaparare, devin extrem de primejdioase, fiind și grozav de antipatice. Când regaliștii antisemiți susțin că Franța e azi în mâna Ovreilor, ei nu exagerează. Franța e quasi-governată de Ovrei, cu toată infima lor minoritate față de locuitori. Cine cunoaște viața franceză, își dă seamă de acest adevăr. Viața franceză e concentrată în Paris, și Parisul e guvernat de puternicii zilei, adică de financiarul; iar financiarii mai de seamă sunt fără îndoială semiți.

Parisul mai e cărmuit și de ziaristi — dar ce sunt ziaristii în vremea de azi decât niște inteligente vii încătușate de pofta de lux, de viață rafinată a marelui oraș? Ei își pun peana în serviciul acelora, cari plătesc mai bine, adică a financiarilor — citiți Ovrei. Sunt din aceștia o mulțime în Paris, și din păcate au și talent; nu talentul curat, aprig și generos al vânătorilor de ideale, ci talentul superficial, insinuant, făcut din intrigă și superficialitate al vânătorilor de bunuri pământești. Ei joacă după melodia pe care li-o cântă oamenii de finanțe, cari, când li-e interesul în joc, știu să-și plătească lautarii cu dărnicie.

...Sunt mulți, foarte mulți cari zîmbesc cu ironie când se scrie că Franța e cărmuită de Ovrei. Și numai decât îi răspund, cu un fel de milă pentru cea ce numesc ei o utopie, că un pumn de oameni nu sunt în stare să acapareze treburile unei populațiuni așa numeroase de antochtoni. Să vie la Paris și să studieze câtva timp cu ochii limpezi și fără părtinire viața franceză: se vor convinge de contrariul. Se vor convinge că azi cel mai bogat e și cel mai puternic, și Ovreii sunt bogati și mai au și geniul intrigei, al insinuării, al acaparării...

Cu toate că am făcut câțiva considerațiuni de ordin general, nu m'am îndepărtat de subiect. Era nevoe să dau aceste lămuriri ca să explic cazul Bernstein. Și în cele ce voi scrie mai jos sper să-l explic și mai bine.

Domnul Henry Bernstein, după cum odinioară Alfred Dreyfus, sânt în parte *personal* vinovați de starea de lucruri ce li s'a pregătit. Ambii sânt ovrei, ceace n'ar fi nimic, dar din acei ovrei aroganți, seci, grandomani și parveniți, pe cari nimeni nu-i poate suferi. Ei reprezintă psihologia unei întregi clase de oameni — în majoritate semiți — a căror atmosferă e profund antipatică.

Serviți de un noroc orb, ei pierd dreapta judecată și măsură situațiunii lor și-și cred permis să trateze cu un arogant dispreț — și cât de arogant! — pe aceia din semenii lor, cu mult superiori lor, dar pe cari șansa nu i-a favorizat. Vă aduceți aminte cum căpitantul Dreyfus găsea mijlocul să se facă antipatic acelora cari-l cunoșteau? Era rece și fudul cu camarazii săi mai puțin bogati decât dânsul, evita cu ei orice relație socială, frăia într'un cerc exclusiv de oameni cari îi semănau punct cu punct. Acelaș, cazul dlui Bernstein. Om de litere, el a avut norocul de a reuși acolo unde alți scriitori, unii mai talentați decât el, au eșuat. Căci să nu mi se vorbească de geniul dlui Bernstein, cum fac mulți naivi. Ar fi ridicol să-i se conteste orice talent dar am fi lipsiți de judecată, de clar-vedere, să nu recunoaștem că acest talent, care place publicului nepretențios în materie literară, este puțin adânc: lipsit de suflu adevărat, făcut din dibăcie mai mult decât din simțire. Dl Henry Bernstein este în definitiv un om norocos, și asta, i-s'a dovedit mai cu seamă în ultimul timp. De când s'a reconstituit comitetul de lectură al Comediei Franceze, piesa d-sale a fost singura primită. S'au refuzat piese de Brieux și de alți eminenti scriitori și academicieni; a dlui Bernstein a fost admisă.

Și fiindcă e norocos în viață, dl Henri Bernstein, urmând pilda coregionarilor săi parveniți, găsește de cuviință să cultive în toate relațiile sale sociale, spinoasa floare a suficienței, a aroganței, a unei grandomanii pe cât de urite pe atât de grotescă. Ce se știe despre scriitorul Bernstein?... că nu răspunde nici odată la scrisori, că întoarce spatele, ca unor lachei, tinerilor săi confrăți, cari nu sânt încă celebri, că afișează un anticatolicism excesiv, căși dă aere de om de geniu, că se tratează fără cea mai mică modestie egalul lui Molière și Racine. Nici Edmond Rostand cu al cărui geniu, și a cărui personalitate nu pot fi comparate calitățile dlui Bernstein, nu și vede numele tipărit mai des prin ziare, și nici nu câștigă mai mulți bani. Căci în întreprinderile sale dramatice, dl Henry Bernstein nu desminte simțul practic al ori cărui bun ovreu.

Mai întâi nu neglijează în nici un fel partea reclamei. Face toate ca să se vorbească de el. Acum câțiva ani a insultat în mod brutal și a provocat în duel pe dl Adolphe Brisson, eminentul critic dramatic dela *Temps*, fiindcă îndrăznise să afirme că talentul dlui Bernstein nu încălzește sufletele, nu răscolește nici o pornire generoasă, ci place fără să miște. Dl Octave Mirbeau a spus acelaș lucru, și când dl Bernstein a vrut să riposteze, marele romancier l-a pus la locul lui cu velenența obișnuită. Și Octave Mirbeau numai de antisemitism nu poate fi bănuț.

Dar credeți că regaliștii au căutat să tulbure reprezentarea lui *Après moi* din antisemitism pur și simplu? În cazul acesta ar fi făcut scandal când s'au jucat pe scenele aceluiaș teatru și piesele lui George de Porto Riche, Tristan Bernard și alții. Tristan Bernard și de Porto-Riche, cu toate că sunt ovrei, sânt însă oameni de treabă, cu apucături simpatice și au mai mult talent ca dl Henry Bernstein. Din păcate, printre semiți, oameni ca aceștia sânt rari. Ori cât de nepărtinitor ai fi, dacă ai ochi să vezi di minte să judeci, nu se poate să nu constați că evreii francezi cari ajung la ceva în viață, sânt în majoritatea lor aroganți.

și lipsiți de porniri generoase, de acel elan către cavalerism pe care-l admirăm atât de mult la francezii sadea.

Știți acum de ce și Henry Bernstein a fost hulit și de ce ovreii nu sânt iubiți în Franța, cu toate că sânt menajați. Ei sânt menajați de lumea politică, care are nevoe de ei, de puternicul lor sprijin bănesc. Vorbim fără îndoială de ovreii bogati. Cei săraci, cei nenorociți sânt demni de milă ca toți nenorociții, că sânt cinci de pariat contra o sută, că dacă i-ar lua cineva și i-ar îmbogăți peste noapte, a douăzi în pieptul celor mai mulți dintre ei s'ar însemăna aceeași aroganță, acelaș spirit despotice de acaparare, cari cresc cu atâta belșug în sânul coreligionarilor lor bogati. Atât de mult lipsește măsura acestei rase bizare.

C. R. B.

INFORMAȚIUNI.

ARA O. 1 Martie n. 1911.

Din Brad.

Primum din Brad o invitare la o petrecere din cinci Martie, al cărei venit curat se folosește pentru organizarea bibliotecilor de clase dela gimnaziul public român gr.-or. din Brad. În comitetul aranjator îl găsim pe Dr. Pavel Oprea, care afișează și »întreg corpul didactic împreună cu toți elevii absolvenți ai institutului cari se ofer«.

Pe invitare nu e indicată tipografia din care a eșit, fapt care ne tradează proveniența ei. Și pentru a lămurii pe deplin lumea românească asupra scopului ce urmărește pomenitul domn cu această petrecere, dăm loc declarației de mai jos!

Onoratei Redacțiuni a Tribunei

în Arad.

Pe 5 Martie n. a. c. s'a pus o petrecere în Brad, aranjată cum s'a zice în »Invitărie«, între alții și de »membrii corpului didactic din loc« pentru »organizarea bibliotecelor de clase dela gimnaziu«.

Pentru orientarea publicului declarăm următoarele:

Petrecerea se face fără știrea și învoirea corpului didactic. Bibliotecile sânt organizate de mult în Brad s'au ținut în carnavalul acesta 5 petreceri, dintre cari 3 în favorul gimnaziului, — ultima numai la 26 Februarie n. a. c.

Lăsăm toată răspunderea pentru aceasta petrecere, dlui Dr. Pavel Oprea, aranjatorul ei.

Brad, la 28 Februarie st n. 1911. Cu simț: Stefan Albu, Vasile Boneu, Dr. Traian Suciu, Dr. Ioan Radu, Ioan Kéri, Mihail Stola, Ioan German

— Un înstrăinat. Săptămâna trecută a încetat din viață în Panciova, Ilie Săcășan, căpitan c. și r. de finanțe, în retragere.

Sus numitul a fost fiul unor țărani români din frunțașă comună românească Petrovasela. Încă pe vremea conștiințului militar și-a părăsit comuna natală făcându-și studiile la școala de regiment, ce era pe atunci în orașul Panciova.

Ca fiu al unor simpli țărani el a ajuns la poziție socială destul de frumoasă. Ei, dar neamul nostru nu a avut nici un câștig depe urma lui Ilie Săcășan, căci el a fost un înstrăinat.

Primind o cultură străină, el a disprețuit tot ce e românesc, în schimb însă a preamărit tot ce e nemțesc.

Cărți și ziare românești nu a cetit, ceace nici nu se putea cere dela el, căci nu știa să citească în limba sa maternă.

După ce și-a cerut pensionarea s'a așezat aici, unde a petrecut vre-o cinci ani. În această vreme însă niciodată nu a cercetat biserica gr.-or. română din loc, deși era de aceasta religie.

Aici s'a căsătorit, luând de nevastă pe o

sărbă. Iar acum, murind, a fost înmormântat după ritul bisericii sârbești.

Anunțurile funebre au fost redactate în limba sârbească și germană. Numele îi era scris: Elias Sekeschan.

Nici pe pragul morții nu s'a reîntors la sinul neamului și bisericii din care a făcut parte... „Drap“.

— **Alegere de primar în Cermeiu** Din Cermeiu (com. Arad) ni-se scrie: La 22 Februarie n. a avut loc în comuna noastră alegerea anti-stiei comunale. Lupta a fost foarte grea, căci deși Ungurii sânt mai puțini la număr, la voturi sânt aproape deopotrivă cu noi, pentru că averea și-o scriu jumătate pe nevastă și astfel votează și pentru ele, adică au două voturi.

Mulțumită stăruințelor și înțemurilor părintelui Dimitrie Popoviciu, alegătorii români toți s'au strîns într'o singură tabără. Alegerea s'a început dimineața la 8 și a ținut până la 3 după amiază.

Ținuta bărbătească a Românilor a adus roade: primar a fost ales candidatul lor *Avram Ispas*.

Văzând Ungurii înfringerea lor, s'au rugat de pretore să amâne alegerea celorlalți membri din anti-tie. Și protopretorele, ca să-i împace și poate în nădejdea că va putea zdrobi unirea Românilor, a amânat alegerea — în mod volnic — pe vreme nehotărîtă.

Laudă bravilor alegători români din Cermeiu, dela cari așteptăm ca și în viitor să se poare tot atât de românește.

— **Alegere de învățător în Igris.** Ni-se scrie: La 26 Februarie n. a avut loc alegerea de învățător la școala noastră confesională din Igris (com. Torontal), sub conducerea dlui administrator protopopesc *Mihail Păcățianu* din B. Comloș. A fost ales dl *Pavel I. Faur* din Nădlac, care a înfrunit 173 voturi, față cu 82, câte a primit contracandidatul *Dolga*.

Fie ca alegerea aceasta să aducă roade bine-făcătoare comunei noastre.

— **Formarea cabinetului francez.** Criza franceză a luat cu totul o altă întorsătură de cum se prevedea. Președintele *Fallières* a încredințat formarea cabinetului lui *Antonie Monis*, vicepreședintele senatului, despre care se crede în general că va reuși să-și împlinească misiunea. Membrii noului cabinet vor fi recrutați din fruntașii partidelor din stînga extremă, căci situația critică în care a ajuns noul guvern la putere face indispensabil sprijinul grupului *Combes*, pentru a putea vota legea privitoare la congregațiile catolice și centralizarea instrucției primare. Partea cea mai grea a datoriei lui *Monis* e ocuparea postului la ministerul de externe, căci *Pichon* nu va rămânea la nici un caz, fiind hotărît să se retragă cu totul din politică și pe lângă aceasta după întâlnirea dela *Potsdam*, situația lui a devenit imposibilă. Combinația cu *Declasse* a fost cu totul abandonată și deoarece se dă ca sigur că nu va obține portofoliul externei, aderenții lui lucrează din răsuputeri ca să i asigure portofoliul marin. Pentru externe cele mai multe șanse de reușită le are *Ribot* despre care se știe că a încheiat convenția franco-rusă.

O altă știre din Paris ne spune că *Monis* a hotărît să-și păstreze pentru sine și portofoliul internelor, iar pe *Berteaux* l'a câștigat pentru ministerul de război. Portofoliul ministerului de marină a fost oferit lui *Declasse*, cât despre cel de marină se va decide între *Ribot* și *Point-carré*.

— **Demisia ministrului de război al Bulgariei.** În urma incidentului ivit între ministrul de război *Gojkovici* și ministrul Germaniei la *Belgrad*, *Gojkovici* și-a înaintat demisia.

La criticele aduse guvernului pentru urcarea bugetului bateriilor de munte a răspuns însuși *Gojkovici*, care a spus, că după convingerea sa cel mai cuminte lucru ar fi ajurnarea discuției și publicarea unei noi licita-

țiuni minuende. Totodată anunță că-și dă demisia... Părăsește apoi sala în larma îngrozitoare a opoziției, care protestă împotriva cuvintelor ministrului, din care cauză președintele a suspendat ședința.

Ziarul „Politica“ aduce în numărul său din urmă o scrisoare a ministrului demisionat, în care spune, că nu va da nici cea mai mică satisfacție ministrului german la *Belgrad*, căci el într'adevăr sa interesat mai mult decât i-ar fi fost permis de liferarea bateriilor. Amintește apoi și de proiectul său al reorganizării miliției despre care spune, care a fost primit cam rece de membrii cabinetului.

— **Statele unite împotriva spionajului.** Senatul din *Washington* a primit proiectul de lege împotriva spionajului, care stăporește pedepse aspre celor cari servesc interesele statelor streine prin fotografierea vaselor de resboi, fabricelor de vase și întăriturilor.

— **Revoluție în China.** După o telegramă primită de „Rejei“ din *Peking*, se anunță că în *China* se pregătește o lovitură de stat, care ar avea scopul detronării împăratului. Cu această ocazie se pot naște mari tulburări, cari vor amenința viața europenilor.

— **Pentru aviație.** Comisia delegată de ministerul de război din *Prusia* a primit propunerea de-a vota o sumă de douăzeci milioane rube în scopul aviației.

— **Sinucidere în urma unei pedepse în bani.** Poliția din *München* a pedepsit la o amendă de o sută mărci pe lăptăreasa *Amalia Loos* pentru falsificarea laptelui. În urma acestei pedepse lăptăreasa surescitată a mers direct la locuința și luându-și amândoi copilași în brațe s'a aruncat în riu. A doua zi cele trei cadavre au fost pescuite de câtra polițiști.

— **Nou avocat român în Zărnești.** Primul următorul aviz: Am onoare a Va aduce la cunoștință că mi-am deschis cancelarie advocației în *Zărnești* (cot. Făgăraș), în casele dlui învățător *Ioan Sperchez*.

Cu deosebită stimă: *Dr. Eugen Sâmpetean* avocat.

— **Catastrofa unor pescari.** Ieri dimineață în apropiere de insula *Lavensor* s'a desfășurat puternic bloc de gheață pe care ieșiseră cinsute de pescari. Ghiata s'a desprins atât de repede încât oamenii n'au mai avut vreme de scăpare și numai târziu au putut ieși o parte din ei pe fărmlul insulei *Saiskaer*. Dupăcum se anunță din *Navra*, pescarii au scăpat cu toții afară de doi inși cari s'au înecat în mare chiar dela început. Din *Petersburg* vine o știre contrară în sensul căreia dintre cei cinsute de pescari numai o sută douăzeci au putut scăpa, pe când ceilalți s'au s'au înecat de bună seamă.

— **Deschiderea abatorului dela Turnu-Severin.** Din *București* ni-se scrie, că comisia mixtă a delegaților austriaci și maghiari a vizitat abatorul dela *Turnu-Severin*, care este destinat pentru exportul de carne tăiată în monarhie. Expertiza a fost favorabilă. Delegații Monarhiei au asigurat pe delegații României, că guvernele Monarhiei va da posibilitatea deschiderii abatorului, prin aprobarea raportului ce-l vor înainta, — pe la finele luni Martie, când se va începe exportul.

— **Sfârșitul unui salvator.** În *Marsilia* a murit zilele acestea un om cu numele *Eduard Chaix*, numit cel mai mare salvator al Franței. *Chaix* și-a început opera de salvare încă ca copil de treisprezece ani când împreună cu fratele său mai mare a scăpat două fetițe ce erau gata să se înecă. Când era de patrusprezece ani a sărit în depozitul de cărbuni al unui vapor aprins și stingând focul a salvat vieți nenumărate, căci pe vapor era și depozitul de iarbă și de ajungea focul până aci, îi arunca pe toți în aer. După săvârșirea acestei bravuri a zăcut câteva săptămâni la pat din

cauza arsurilor primite. Puțin în urmă a scăpat pe un preot din mâna a doi bandiți că vroiau să-l omoare. Dela 1851 până la 1888 a scăpat cincizecizeciștrei de oameni dela moarte. A fost răsplătit bogat pe fiecare dată și decorat cu crucea de onoare, a câștigat premiul *Montiyon* al Academiei franceze, patru medalii de aur, cinci de argint, iar pentru curajul dovedit pe vremea epidemiei de holeră a câștigat marea medalie de aur a *Crucei Roșii*. Pe lângă aceasta a fost răsplătit în repețite rînduri și din fondul de salvare înființat de *Carnegie*.

x **Nou magazin de ceasornice și juvaere** în strada *Ion-Weitzer*, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se făptuesc pe lângă garanție. Cu deosebită stimă solicit sprijinul publicului, *Vogel Laszló*, giuvaergiu și ciasornicar în strada *Ion-Weitzer*.

Telegramă.

Cuba, 1 Ianuarie 1911.

Tribuna—Arad.

Cafeaua s'a scumpit cu 30%. Totuși firma românească *F. A. Degan* din *Fiume* (Posta fiok 163) o vinde sub preț. Sprijiniți-vă fratele, că nu merită a se comanda din America.

Degan trimite în pachete postale de 5 kgr. franco și alte articole, ca: Tea, Ciocoladă, Staf-de Mandule, Sardine etc. și are prețuri curente românești.

Președintele.

Mișcare culturală și socială.

Petrecere și teatru în Murani. Corul plugarilor români din *Murani* invită la petrecerea împreună cu reprezentatie teatrală, ce va avea loc la 5 Martie n. în sala mare a dlui *Hamer*. Se va juca: „Așa a fost să fie“ piesă populară de *A. Tințariu*. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Adunarea generală extraordinară a «Hagneanei.»

În 23 l. c. s'a ținut adunarea generală extraordinară a inst. «Hagneana» în scopul de a schimba câțiva §§-i din statute, în conformitate cu decisul Tribunalului din *Alba-Julia*.

La adunare au participat mulți acționari, dovedind prin aceasta un lăudabil interes față de acest institut, care — grație bunei conduceri — a luat un avânt îmbucurător.

Toate punctele puse în ordinea de zi, s'au desbătut în deplină înțelegere, iar concluzele adunării au fost unanime.

Intre cei prezenți am remarcat pe părintele protopop *Popovici*, *Dr. Candin David* din *Abrud*, *Ion Iancu Iliu Murășană*, protopopul *Montani*, *Emanuel Beșa* din *Zlagna* și *Nicolae Macrea*, secr. «Agricolei» din *Hunedoara*, apoi mai mulți preoți, notari și economi din acele părți.

După finirea părții oficioase a urmat o prietenească gustare în cadrul căreia n'a lipsit nici toastele spuse la situație.

Au vorbit: președintele băncii *Nicolae Cristea*, *Dr. Candin David*, protopopul *Montani*, părintele *Băeșan*, *Nic. Macreu* ș. a.

O propunere.

Băncile noastre s'au înființat, își susțin și bazează dreptul de existență în partea cea mai mare pe titlul, că sunt instituțiuni naționale, cu

menirea înaltă și frumoasă de a contribui la ridicarea nivelului moral, material și cultural al poporului român.

Astfel ele chiar dela înființarea lor sunt datorate a lucra din toate puterile pentru îndeplinirea acestor angajamente etice naționale, de a veni în ajutorul țaranului, cu toate mijloacele ce le stau la dispoziție.

În ajutorul țărăniei, respective a clientelei lor pot veni băncile mai întâi, prin credit culant și ieftin, servindu-i și cu sfaturi binevoitoare, isvoite din dragostea și iubirea lor părintească, față de multele necazuri, ce le apasă umerii.

Și aceasta fără îndoială că o și fac toate băncile românești.

Atâta însă nu este destul. Prin aceasta încă nu s'au achitat pe deplin de angajamentul lor de a servi de instituțiuni naționale.

Dacă băncile se susțin din partea poporului, cu ajutorul căruia ele adună capitaluri și fonduri și împart dividende, tanjeme și remunerațiuni, se cuvine ca și la praznicul de împărțire al câștigului băncile să-l facă părtaș cu ceva din grămjoara adunată în mare parte și cu conlucrarea lui.

Mulți vor susține, că n'avem motiv să ne plângem în privința aceasta, căci institutele noastre financiare împart din veniturile lor an de an sume considerabile pentru scopuri de binefacere. Da, e adevărat, în comparație d. ex. cu băncile ungurești, cari nu jertesc nimic pentru scopuri culturale, — băncile noastre dau destul; durere numai că distribuția cvotei de binefacere se face în multe părți fără un plan binechibzuit, fără de a ține seamă de necesitățile clientelei, a poporului țaran.

De partea cea mai mare a cvotelor culturale și de binefacere ale băncilor noastre se împart mai ales intelectualii, iar poporul țaran numai indirect. Și câte s'ar putea face prin o distribuție mai rațională a cvotelor culturale!

„Asociațiunea” d. ex. a adus în anul acesta importanța hotărâre de a contribui în măsură cât mai mare la împrăștierea luminei, a științei de carte în păturile largi ale poporului, înființând „Biblioteca populară a Asociațiunii” anume scrisă în graiul și pentru înțelesul țărăniei. Aceasta bibliotecă constă din 11 volume, „Asociațiunea” o trimite pentru bagatela taxă de 2 cor la an, gratuit tuturor membrilor ei, E evident, că aceasta este o înlesnire, cum nu se poate mai mare. Și totuși din marea mulțime de Români, abia s'au aflat vre-o 4000, cari să voiască a beneficia de acest mare favor. Cauza deoparte indiferentismul nostru, căci cărturarii, despărțăminte și toți cei chemați nu au agitat destul în favorul acestei biblioteci, și poate mulți nici nu și-au dat deajuns seama de importanța ei, — iar pe de altă parte și împrejurarea, că țărăniea noastră prea împovărată, cu tot soiul de biruri, care de care mai grele, nu este în stare să mai cheltuiască și pentru taxa de membru pe la „Asociațiune”. Și totuși cât de dormici sunt țărani după știința de carte, după veștile ce i-le aduce slova! Cu cât drag se adună în curtea popei, ori a dascălului, ca să audă vești din lumea mare.

Importanța acestei porniri a „Asociațiunii” nu se poate nega. Această activitate a ei, e îndreptată — ca cele mai multe — numai în interesul țărăniei, a clientelei băncilor. Și în direcția aceasta băncile noastre au datoriat a-i da tot sprijinul, căci sprijinesc indirect însuși poporul. Și iată cum:

Fiecare institut financiar românesc să destineze din cvota de binefacere o sumă oarecare, numai pentru biblioteca populară a „Asociațiunii”, plătiind taxa de membru ajutător la cel puțin 50 de membrii, — țărani de cinste, cu știință de carte, dar mai săraci, din cercul lor de activitate. În modul acesta cele vre-o 200 bănci câte avem, jertfind fiecare neînsemnata sumă de câte 100 C., ar aduce „Asociațiunii” la vre-o 10.000 de membrii ajutători, iar învățăturile frumoase, bune, alese și într'un frumos grai scris, ar pătrunde în toate colțurile locuite de poporul român, aducând cu ele lumină, și o nouă viață.

Și e destul, ca să o facă aceasta băncile

numai un an, doi, la început, până începe a se desvolta în țaran și mai mult dragostea de carte, și începe rostul „Asociațiunii” în direcția aceasta, și mai târziu vor veni țărani singuri și se vor înștiința, și-și vor plăti taxa de membru ajutător la „Asociațiune”, numai ca să poată beneficia de favorurile, ce le-o oferă Biblioteca „Asociațiunii”.

Acum e timpul cel mai potrivit ca băncile noastre să pornească o acțiune în direcția aceasta — spre ridicarea nivelului cultural al clientelei lor și spre a-l feri de marfa proastă, de cărțile otrăvitoare și scumpe cu cari negustorașii străinii îmbăcesc satele noastre.

„Rev. Ec.”

BIBLIOGRAFII.

In curând va apare:

»Magdalena«

poem dramatic în 3 acte

De A. Maior.

Abonamente se pot face de pe acum trimițând 3 cor. la librăria »Tribunii«.

La „Librăria Tribunei” se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

H. Stahl. Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustrațiuni originale á cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Ioan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1.25 plus 10 fil. porto.

Sofocle. Oedip la Colona. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, á 75 fil. plus 5 fil. porto.

Victor Eftimiu. Fără suflet. Nuvele și schițe á 30 fil. plus 5 fil. porto.

Apostol D. Culea. Învățământul despre natură. În școala primară á cor. 3.50 plus 30 fil. porto.

Consfătuirea din 23-24 April 1910 a partidului Naționalist-democrat și Intrunirea publică din 25 April 1910, Cuvântările ținute la aceste prilejuri á 50 fil. plus 10 fil. porto.

Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II revăzută și îndreptată á 70 fil. plus 5 fil. porto.

C. Rădulescu motou. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri á 15 fil. plus 5 fil. porto.

D. Rădulescu Motru. Sufletul neamului nostru. Calități bune și defecte á 15 fil. plus 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare Mineile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curind apărute următoarele cărți:

I. Agârbiceanu. În întuneric. Nuvele á 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. Feciorul și alte nuvele. á 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. În sărbători. Nuvele á 150+20 fil. porto.

Hai să rădem. Almanachul revistei Minerva ilustrată pe 1911 á 1+20 fil. porto.

Biblioteca universală.

Nr. 1. N. Ținc: »Monstrul« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 2. Contele Aulic de Eckartshausen: »Pricina Răsvărilor și Leacul lor« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 3. M. Eminescu: »Sărmanul Dionis«, nuvelă á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 4-5. Henryk Sienkiewicz: »O idilă în Savana« á 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 6. Emile Zola: »Sărbătoarea din Coqueville« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 7. Guy de Maupassant: »Nuvele« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 8-9. Leon Tolstoi: »Un desmoștenit al soartei« și »Romanul unui cal«, á 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Carol de Eckartshausen: »Isvoarele crimelor« și posibilitatea de ale preînămpina» á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 10. Xavier de Maistre: »Tinăra Sibireană« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 12. Bernardin de St. Pierre: »Coliba indiană«, á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 13. Wilhelm Hauff: »Cerșetoarea dela Podul Artelor« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 14. Guy de Maupassant: »Nuvele« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 15-16. Mor Jokai: »Nuvele« á 50 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 17-18 18. N. G. Rădulescu-Niger: »Jertfa«, á 75 fil plus 10 fil.

Nr. 20. Alphonse Daudet. »Nuvele«. á 25 fil. plus 10 fil. porto.

Nr. 21. Honoré de Balzac: »Nuvele«. á 25 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 22, 23, 24 și 25. N. Rădulescu-Niger: »Gelozie«. 1 cor. plus 10 f. porto.

Nr. 26 și 27. Alexandru Petőfi: Funia călăului á 50 fil. plus 5 f. porto.

Nr. 28 Guy de Maupassant: »Nuvele« á 25 fil. plus 5 fil. porto.

Nr. 29, 30 și 31. Henryk Sienkiewicz. »Viața la sat«. á 75 fil. plus 5 fil. porto.

Posta Administrației.

A. Lupan, M. S. da am primit 20 cor. în abonament,

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

»Tribuna« — Institutul tipografic »Nispet« — București.

MOBILE

bune și ieftine
se află în renumita fabrică din
Oradea-mare-Nagyvárad
Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

Credit pe ipotecă, pe cambie
și pentru oficiali
mijlocește

Herzog Sándor

A B A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 876.

In atenți a proprietarilor de pomi.

Ofer altoi nobile de pruni bosniaci, anume »Balkansca Carica« (impărăteasa din Balcan) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei.)

Altoile de doi trei ani cu coroană frumoasă sunt de cel mai bun soi al prunilor cunoscute până acum. Fructele proaspete sânt foarte mari extraordinar de dulci și gustoase, se coc pe la sfârșitul lui august și sunt potrivite ca fructe pentru masă și uscate, ori pentru pregătirea magișmului sau a rachiului.

Prunele mele nu sufer de păgubitoarea boala de frunze Polystigma rubrum cum se întâmplă la prunele obișnuite la cari de multe ori cade frunza în mijlocul verii și rodul suferă simțitor. Prunii mei au fost premiați în repetite rânduri cu premiul întâi din partea guvernului Bosniei și Herțegovinei, cu medalie de aur la expoziția milenară din Budapesta din 1896, la expoziția din Viena în 1897 cu medalie de argint la expoziția universală din 1900 la Paris și cu medalia de aur, la prima expoziție agrară din Bosnia și Herțegovina la Sarajievo în 1910. Pentru calitatea altoilor mei de pruni primesc cea mai extremă garanție.

Sava T. Kojdič, mare proprietar în Brčka, (Bosnia),

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1910 6 Februarie		1911. 29 Ianuarie 5 Februarie	
ACTIV			
130782489	92463689 Rezerva metalică Aur	119342708	169075322
	38318800 " Trate Aur	49608000	168950708
1181638	Argint și diverse monete		944508
61398844	Portofoliu Român și Străin		1027589
	*) Impr. pe ef. publice	11961700	95585367
27895510	" " " " în cont cor.	11376687	101639445
11999924	Efectele Capital. Social		25554551
14925995	Efectele fondului de rezervă		23338387
3134621	" " " " amortizarea imob. și material		11999924
5999687	Imobile		17994307
709139	Mobilier și Mașini de Imprimerie		4301621
256577	Cheltueli de Administrațiune		6018828
107496260	Deposite libere		6018908
	" " & provisoriu		723685
35748805	Conturi de valori		244820
50905551	Conturi diverse, Sold.		110297345
452935040			110961045
	PASIV		
12000000	Capital	12000000	12000000
28187792	Fond de rezervă	30030309	30030309
4120826	Fondul amortizării imobilelor și material	4376124	4376124
266942480	Bilete de Bancă în circulațiune	327946330	324245450
	Profituri și perderi		
427804	Dobânzi și beneficii diverse	399756	491004
107496260	Deposite de retras	110297345	110961045
	" " & provisoriu		
33759818	Conturi diverse, sold	31246099	30016229
452935040		516295963	512120161

Scomptul 5/0. *) Dobânda 5 1/2 0/0.

Fabricație specială de MOBILE DIN PIELE ENGLEZEASCĂ.

Se colorează mobile vechi din piele

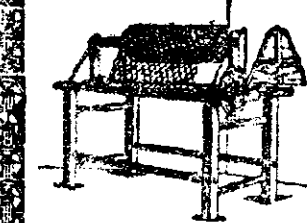
La cerere trimite preț-curent gratuit:

Szűcs A.
tapețier
Budapest,
VII., Károly-
kört 5/c.

De vânzare:

3000 Mtr. filmuri à 10 cr. Mtr. și un **Chinematograf.** — Adresa: Kinematograf, Poste Restante, Nagyszeben.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază **VÁRADY LAJOS**

fabrică de instrumente
H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să așteptăm; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primi lucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
Premiat la 6 expoziții.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 147122. 7 Februarie 1911.

Publicațiune.

A 34-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5% amortibilă din 1894, împrumutul de Lei 6,500.000 se va efectua în ziua de 1/14 Martie 1911, ora 10 anti meridiene în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 47.000 în proporția următoare:

5 titluri de câte 5.000 Lei	25.000
44 " " " 500 "	22.000
49 titluri pentru o valoare nominală de Lei	47.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen. a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei« Arad

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mănuțe și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Aviz.

Aduc cu plăcere la cunoștința onoratului public de dame, că în urma avantajoselor mele legături, am făcut cumpărături în condiții favorabile, drept aceea apropiindu-se sezonul de primăvară și vară, rog să mă cerceteze cu vizita lor, fiind în situația de a vinde cele mai moderne

pălării pentru dame

pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Solicitând prețiosul sprijin, cu deosebită stimă rămân

LÁZÁR CZ.

salon de modă pentru pălării de dame.
Arad, Andrassy-tér 13.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în ulei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Prăvălie nouă!

Sub firma »Depozit de rachiuri din valea Crișului« (*Körösvölgyi pálinka raktár*) s'a deschis în Arad, Andrassy-tér 5. (Palatul Almay) o prăvălie nouă unde se vinde:

rachiu de prune

de drojzii, rom, coniac, licheuri cum și vinuri din pivnițele lui Almay în sticle.

Așteptând sprijinul onor. public
Cu stimă:

SCHWARCZ PÁL
conducător.

ATENȚIUNE.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri. :-

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasnornicar și givaergiu
ciasnornicarul căilor ferate a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

In edificiul Orsolya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și cari umblă precis.
Ciasornice foarte bune pentru călătorii.
Ciasornice elegante p. tineri.
Ciasornice frumoase, pentru dame.
Cias. deșteptătoare de buzunar în

tocuri de aur, argint, metal și oțel.
Cercei cu brilante și diamant și inele.
Cercei de aur, inele, brațele, broșete, lanțuri de grumazi și pentru oroloage, amulete.
Totfelul de giuvaere de argint.
Ochelari foarte buni.

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru zahăr, blide pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.
Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.
Garantă de deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrica de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pietrar.
Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.
Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Biroul central:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
Filiale: Déva și Nagyvárad.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipate nu sunt, la dorință anticipen spesele de intabulare, convertes datorile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Prize pe lângă onorar aceluiași de afaceri abili și demni de încredere.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articii tehnici. Fișile magnetice, Unsoari. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

Cumpărați numai dela cei de un sânge,
Căci sângele apă nu se face!

Fraților!

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că în prăvălia noastră pe lângă mărfurile de băcănie, ferărie, coloniale, mărunțișuri, se află de vânzare tot felul de beuturi: Vinuri de diferite soiuri foarte bune și curate, vinarsuri, cognacuri, bere mai multe soiuri, rum, liqueuri, cu prețurile cele mai moderate.

Suntem în plăcuta poziție de a oferi spre vânzare în prăvălia noastră cea mai bine asortată, toți articolii de lipsă pentru casă și economie. Precum tot felul de

mașini agricole.

Vă rugăm pentru binevoitorul sprijin și asigurându-vă de cel mai conștiincios serviciu, semnăm

Buteni, 1911, datul postal.

Cu toată stima

Sferdian și Mișca,
comerțianți.

GYULAY KÁROLY

institut modern de fotografiare artistică
:: Timișoara—Temesvár, (Josefstadt) ::
Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Délvidéki).

Efectuește: Tot-felul de fotografii.
Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri.
Platinolie. Inmăriri după orice fotografie, în cel mai modern stil artistic.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente muzicale în

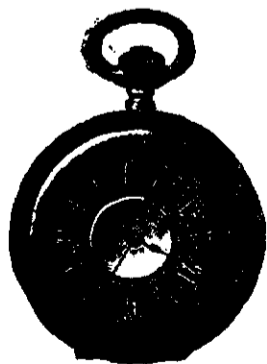
Versecz
Kudrici-ut 5, colțul străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția onoratului public din loc și jur, magazinul său de instrumente muzicale provăzut cu puteri de prima forță unde se află, violi, tamburine, armonice, gramofone, tobe, cinci, triaungule, oboe, flaut, clarine, goanre, etc. cari toate se pregătesc și se repară pe lângă prețuri moderate.

Instrumente vechi se primesc pe lângă prețurile cele mai mari posibile. Comenzile se efectuează prompt.

*Az aradi vár és a
Brandes-féle ár között
Nincs semmi kár.*

Orologe noi pe lângă garanță de 5 ani.
Reparări se fac pe lângă garanță de 3 ani.

- Cine** dorește să cumpere ieftin și bine.
- Cine** dorește să cumpere ciasornic bun și ieftin (pe lângă garanță de 5 ani).
- Cine** dorește reparări bune și ieftine (pe lângă garanță de 3 ani).
- Cine** dorește să cumpere articlii ieftini de aur, argint și dublé să meargă la firma

Brandes D.

orologer artist Chronometer, giuvaergiu și optic

Arad. Andrassy-tér Nr. 8.

Vis à vis de biserica Minoriiilor sau

la filială

Strada Fábán László Nr. 1.
(mai nainte — Miksa)

(în apropiere de gară).

Comenzile să execută ieftin și prompt.

Banca Agricola, București.

Adunarea generală ordinară și extra-ordinară pentru anul 1910. Convocare.

În baza art. 38, 39, 41, 42 și 43 din statute, dnii acționari ai Băncii Agricole sunt convocați în adunare generală ordinară și extra-ordinară în ziua de 6 (19) Martie 1911, ora 10 jum. dimineața, în salonul de sus al Palatului Băilor Eforiei.

Pentru a lua parte la această adunare dnii acționari trebuie să depună acțiunile lor până la 28 Februarie (13 Martie) 1911 ora 6 după amiază.

În București: La sediul Băncii Agricole, Palatul Dacia România, str. Lipsani No 1.

În Județe: La sucursalele și agențiile Băncii Agricole.

Persoanele cari au acțiunile lor depuse în depozit liber sau în garanție la Casa de Depuneri și Consemnațiuni, sau la alte autorități sau Case publice, vor putea depune în locul acțiunilor, recipisele sau adeverințele caselor respective.

Vor fi de asemenea admiși a lua parte la adunare dnii acționari cari vor avea depuse în păstrare sau în gaj acțiunile lor la Banca Națională sau la alte Case de bancă particulare din țară sau străinătate pe baza adeverințelor ziselor case de bancă.

După 28 Februarie (13 Martie) 1911 nu se mai primește nici o depunere.

Conform art. 47 din statute, 10 acțiuni dau dreptul la un vot; numărul voturilor este nelimitat.

Dacă în ziua fixată nu se va fi prezentat capitalul cerut, adunarea generală ordinară se va amâna fără altă încunoaștințare pentru ziua de 10 (23) Martie 1911 la aceeași oră, și în această zi ea va decide oricare ar fi capitalul reprezentat (art. 48 din statute), iar adunarea generală extra-ordinară va fi convocată din nou conform art. 49 din statute.

ORDINEA DE ZI:

a) Pentru adunarea generală ordinară:

1. Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrațiune de gestiunea sa;
2. Intrebuintarea beneficiului și fixarea dividendului;
3. Ratificarea cooptărei făcută de consiliu în persoana dlui Virgil Arion ca administrator, în locul dlui C. C. Arion care a primit funcțiunea de ministru;
4. Alegerea a trei censori și a trei supleanți;

b) Pentru adunarea generală extra-ordinară:

1. A se rosti în privința prelungirii privilegiului Băncii Agricole care expiră la 31 Decembrie 1914, și modificării unei dispozițiuni din lege;
2. A se înlocui următoarele dispozițiuni din art. 10 al statutelor:

»Imprumuturile asigurate prin gajuri speciale constituite în conformitate cu legea Băncii Agricole vor putea merge până la 70 la sută pentru produsele bătute sau treerate, 60 la sută pentru produsele în șire, clăi sau girezi, 50 la sută pentru lemne, vite și mașini, 30 la sută pentru recolte prin sede rădăcini s'au semănături făcute, din prețuirea făcută de Bancă», prin cea următoare:

»În fiecare an consiliul va fixa cătimea avansurilor ce se vor putea face de Bancă asupra obiectelor prevăzute sub lit. a, b, c, d, e, f, g și h, de mai sus asupra cărora se va constitui în favoarea Băncii gajul special prevăzut de legea ei constitutivă.

»Decisiunile generale luate de consiliu în această privință, vor putea fi modificate, după împrejurări la orice epocă a anului»

Consiliul de administrațiune.

Fischer Testvérek

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. în

Arad, József-főherceg-ut 8.

Fabrica: Kossuth-utca No 45.

Telefon No 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat cu lucrări de bransa aceasta, care capătă cu prețuri ieftine de concurență. —

Catalog de prețuri trimite gratuit.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank,
Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină,
în cea mai bună execuție!

Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körut 21.

Cereți catalog.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

DR ALEXICI VLADIMIR

SANATOR, AMBULATOR ȘI BAIE MINERALĂ

ARANJATE FOARTE MODERN.

PANCIOVA.

PANCISOVA.

TELEFON NR. 181.

Reacția boalei de sânge după Wassermann—Dungern—Noguchi. Tractarea boalei de sânge cu serul Quéry și cu absenbenzolul și cu arsenbenzolul lui Ehrlich. — Vindecarea tuberculozei după Dr. Spengler sau Koch—Wolff—Eisner. — În stabiliment se vorbește și românește. —